

Sitä kuusta kuuleminen...

Keski-Espoon Pienkiinteistöyhdistys r.y.
numero 58

Mellersta Esbo Småfastighetsförening r.f.
2/2025

Lehtemme nimi on alkuosa sananlaskusta:

”Sitä kuusta kuuleminen, jonka juurella asunto.”

eller på svenska:

”Lyssna till den granens sus, vid vars rot ditt bo är fäst.”

Tällä sananlaskulla haluamme kunnioittaa perinteitä ja meitä pientaloasujia ympäröivää luontoa. Toisaalta yhdistyksemme katsoo kuitenkin rohkeasti alueemme kehittyvään ja muuttuvaan tulevaisuuteen ja pyrimme yhdessä etsimään siihen kulloinkin parhaiten sopivat ratkaisut. Kannustamme jäsenistöämme osallistumaan tähän työhön aktiivisesti.

SISÄLLYSLUETTELO

Puheenjohtajan palsta.....	3
Esittelyssä kotiseutukummi Esko Uotila	5
Espoon keskuksen muutoksen tuulet saavat puhtia rakentamisesta	6
Bemböle kvarnar är sanerade	8
Luonnon monimuotoisuus kotiovellasi	10
Uutuuskirja Olipa kerran kaupungintalo - puolustajien kronikka	13
Rakentamislain muutokset pienkiinteistöillä	14
Koti Kaupunginkalliossa, osa 9	14
Kaavoituskatsaus	17
Kultaa Tanskassa	18
Kaupunginkallion katujen rakentaminen	19
Espoon kaupunkiradan tilanne Espoon keskuksessa	20
Silta historian todistajana - Kivenlahden sillan vaihteita	22
85 vuotta Keski-Espoon sinistä!	26
Muuralan nimissä kylähistoriaa ja hallinnon viskaaleja	28
Loiskis! Pulahdus Glimsinjoen tarinaan	30
Tonttupolku	31
Luottamushenkilöt	32

Kansi: Sorsia Espoonjoessa; Hannele Nygård

28. vuosikerta	ISSN 1459-1073
Painopaikka	Pekan Pikapaino Oy, Träskändan puistotie 1, 02940 Espoo
Jakelu	Keski-Espoon Pienkiinteistöyhdistys r.y: n jäsenille
Toimituskunta	Johannes Hämeri, Johanna Issakainen, Merja Mäkelä, Marja-Liisa Pahalahti, Maija Rissanen, Jan-Olof Stengård, Eeva Vainio, taitto Seija Kotipalo
Päätoimittaja	Ann-Christin Lintula

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Hyvä yhdistyksemme jäsen,

Taas on se aika vuodesta, jolloin Suomessa eletään pimeintä aikaa. Sää vaihtelee pimeästä vähän valoisampaan, on sateista ja voi olla liukastakin. Ensilumi sataa mutta ei se kauan viivy maassa ennen kuin sulaa. Onneksi aurinkoisiakin päiviä löytyy aina välillä. Kovia pakkasia mitattiin jo Pohjois-Suomessa, jopa -30 astetta.

Espoon keskus myllerryksen kourissa vielä monta vuotta

Kun liikkuu asemanseudun lähistöllä huomaa vilkkuvia valoja työkoneista vähän joka puolella. Kaupunkiratatyömaahan on jo tottunut, mutta aina löytyy jotain uutta kaivettavaa. Kirkkojärventien sillan käyttöönotto siirtyy vielä uudemman kerran. Uusi aikataulu on ensi vuoden maaliskuussa. Tällä hetkellä puretaan Siltakatu 2:n rakennusta pois Espoontorin laajennuksen alta. Tiesimme jo, että Kesko on ostanut Espoontorin liikekiinteistöt ja laajentaa mutta nyt HOK-Elanto suunnittelee myös Prismaa nykyisen S-marketin viereen. Asukkaat toivottavat heidät tervetulleiksi ja toivotavasti löytyy riittävästi ostovoimaa, jotta toiminta kannattaa!

Kaupunginkalliossa on myös meneillään katutöitä ja infran uusimista sen seurauksena, että perinteinen tonttupolku-reittimme oli pakko muuttaa. Tänä vuonna tonttupolkutapahtumat keskittyvät Kiuaskujalle. Honkakuja on työmaan vallassa kuten myös mm. Lölylytie. Olin Espoon Perinneseuran ”Olipa kerran kaupungintalo” -kirjan julkistamisti-

laisuudessa, jossa keskusteltiin ja oltiin huolissaan Valtuustotalon tulevaisuudesta. Kaikesta päätellen uuteen Espoolaisten taloon tulee siirtymään kaupungin päättäjät, jolloin valtuustotalo jää ilman käyttöä. Voimme vain arvailla mitä talolle sitten tapahtuu. Talossa ei ole mitään vikaa teknisesti ja valtuustosali on upea ainakin satunnaisen kävijän mielestä. Tilaisuus oli mielenkiintoinen ja kirja on koostettu kaupungintalon puolestapuhujien puheenvuoroista. Itsekin kuuluin puolustajiin.

Länsirata

Jo 1970-luvulla suunniteltiin ns. Elsarataa, eli Espoo-Salo oikorataa, mutta hanke kaatui liian kalliina ja panostettiin rantaradan parantamiseen. Espoon kaupunginvaltuusto päätti sangen pitkän keskustelun jälkeen hyväksyä Länsiradan osakassopimuksen äänin 49–26. Yhtenä perusteluna oli Histan rakentaminen, koska alueen rakentamisen ehdonä on nykyään, että uudet rakennettavat asuinalueet ovat raideliikenteen varrella. Tarvitaanko siihen sitten Länsirataa, onkin toinen kysymys. Sinne voisi rakentaa kevyen raideliikenteen. Itse hämmästelinkin Espoon poliitikkojen päätöksentekoa koska mielestäni suurin osa espoolaisista ovat hanketta vastaan. Toimimalla näin espoolaisten vaaleissa valitsemat päätöksentekijät toimivat vastoin äänestäjien tahtoa. Espoon osuuden ensimmäisessä vaiheessa on 170 milj. euroa ja tällä rahalla voisi tehdä paljon muutakin espoolaisten hyväksi.

Tätä vuotta on enää vähän jäljellä. Siitä on jo 25 vuotta kun uusi vuosituhannes vaihtui, äkkiä tämä aika on mennyt! Toivottavasti tapaamme tonttupolulla sunnuntaina 14.12. illansuussa. Espoon Lucia Elin Boström ilahduttavat meitä klo 18.00. Tarkempi ohjelma löytyy lehdestä ja toiminta-alueellamme jaettavista mainoksista.

Nautitaan jouluvaloista, kynttilöistä, joulupöydän herkuista ja kenties suklaakonvehteja tai marmeladikuulia on tarjolla. Nauti perheesi ja ystävien kanssa!

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta!

Ann-Christin Lintula, puheenjohtaja

Bästa medlem och läsare,

Det är inte längre många dagar kvar av detta år. Det är mörkt och ruskigt, det regnar men ibland skiner solen. Årets kortaste dag är 21.12 och den ljusa tiden är endast 6 timmar. Som vi alla vet när julhelgen börjar vara förbi och vi är inne på nästa år, ljusnar dagarna. Vi brukar ofta hålla julgranen inne så länge som möjligt och den ser så malplacerad ut med ljusen tända då det inte längre är så mörkt. Nog åker den ut senast på Knutsdagen! Jag har alltid varit väldigt kräsen vid valet av julgran, den ska vara vacker, jämn och helst ganska nyligen avverkad. Det är ju sådant man inte kan lita på då man köper den från någon markeds pareringsplats.

Vad kan vi glädjas åt här i Esbo centrum? Det kan man fundera – centrum är fullt av grävmaskiner och bilar med blinkande ljus, broar är under arbete och bl.a. Kyrkträskbron ser ut att inte ännu heller bli klar såsom det lovats. Terräng-

en ser milt sagt eländig ut, i synnerhet bergen som sprängts för att ge utrymme åt stadsbanan. Visst är det glädjande att äntligen få stadsbanan ända till Köklax. Det har varit mycket diskussion om huruvida Västbanan behövs och ska den byggas men åtminstone fullmäktige i Esbo har röstat för den. Vad jag förstår måste ännu beslut fattas i kommuner där banan ska dras. Det kunde ju räcka med att förbättra kustbanan för Lojoborna har en snabb förbindelse i Åboleden. För Esbo-politikerna tycks det vara bygandet av Hista som är det avgörande! Den ljusa och fina högtiden, julen närmar sig. Lucia sprider glädje och ljus och också i år får vi njuta av Esbos egen Lucia på tomtestigen i Furubacka söndag 14.12 kl. 18.00. Jag hoppas att vi träffas då! Jag önskar dig en Fridfull Julhelg och Gott Nytt År!

Ann-Christin Lintula, ordförande

ESITTELYSSÄ KOTISEUTUKUMMI ESKO UOTILA

Espoon Kaupunginosayhdistysten Liitto ja Esbo hembygdsförening myönsivät järjestyksessä kymmenennen Espoon kotiseutukummi -arvonimen Esko Uotilalle espoolaisen kotiseututyön merkittävästä edistämisestä. Kunniakirja ja hopeinen Apostolin lusikka luovutettiin hänelle Jupperin Omakotiyhdistyksen 70-vuotisjuhlassa 13.9.2025.

Esko Uotila on ollut pitkään mukana Espoon kotiseutu- ja asukastoiminnassa. Hän on toiminut useissa yhdistyksissä ja verkostoissa, joissa käsitellään Espoon historiaa, kulttuuriympäristöä ja kaupungin kehittämistä asukkaiden näkökulmasta. Espoon perinneseurassa hän on lähes 20 vuoden ajan ollut mukana tekemässä julkaisuja ja järjestämässä tapahtumia. Hän on vastannut myös yhdistyksen verkkosivujen ylläpidosta ja verkkokaupasta sekä uutiskirjeiden toimittamisesta.

Suur-Leppävaaran asukasfoorumissa Uotila toimi vuosina 2013–2017. Vuoden 2018 alussa perustettiin Asukkaiden Espoo -verkosto, jonka vetäjänä hän on toiminut siitä lähtien. Asukkaiden Espoo-toiminnan tavoitteena on edistää espoolaisten mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa kaupunkiympäristön ja palveluiden kehittämiseen.

Esko Uotila on ollut mukana järjestämässä lukuisia keskustelu- ja asukastilaisuuksia, joissa kaupungin viranhaltijat, luottamushenkilöt, yhdistystoimijat ja

Kotiseutukummi Esko Uotila vastaanottaa kunniakirjan (kuvassa keskellä) kuvassa oikealla Ekylin puheenjohtaja Mikko Perkkio ja vasemmalla juhlan juontaja Keijo Leppänen. Valokuvaaja Pekka Puomio

asukkaat kohtaavat. Tilaisuudet ovat käsitelleet esimerkiksi kaavoitusta, liikennejärjestelyjä, kulttuuriympäristöä sekä lähipalveluiden tulevaisuutta.

Toiminnan tuloksiin voi tutustua verkkosivun *solmu.eu* kautta. Uotila pitää asukas- ja kotiseututoiminnassa tärkeänä aktiivista viestintää ja tiedon jakamista, ja hän osallistuu siihen useiden verkkosivustojen kautta.

Kotiseutukummin arvonimi myönnettiin Esko Uotilalle tunnustuksena pitkäaikaisesta ja monipuolisesta työstä, joka on tukenut sekä kotiseutuyhdistysten toimintaa että asukkaiden mahdollisuuksia seurata ja ottaa kantaa oman ympäristönsä kehitykseen.

ESPOON KESKUKSEN MUUTOKSEN TUULET SAAVAT PUHTIA RAKENTAMISESTA

Espoon keskuksen muutoksen tuulet puhaltavat entistä vahvemmin lähivuosina. Kaupunkiradan rakentaminen on jo vauhdissa ja suuret kauppojen rakennushankkeet Siltakadun varrella ovat nytkähtämässä liikkeelle.

Espoon kaupunkirata parantaa Espoon keskuksen saavutettavuutta

Espoon keskuksen julkiset liikenneyhteydet paranevat entisestään, kun rakenteilla oleva Espoon kaupunkirata val-

mistuu. Hankkeessa rakennetaan uusi raidepari Leppävaarasta Kauklahteen, mikä vähentää lähijunaliikenteen häiriöherkkyyttä ja mahdollistaa lähijunien vuorovälien tihentämisen. Uudet raiteet Espoon keskuksen ja Leppävaaran välillä on tarkoitus saada junaliikenteen käyttöön vuonna 2027.

Radan rakentamisen yhteydessä parannetaan myös jalankulku- ja polkupyöräyhteyksiä. Junaradan vartta myöten jatketaan Helsinkiin asti ulottuvaa pyöräilyn laatukäytävää. Asemakohtaisia

Havainnekuva Espoonportin liikenneympyrältä pitkin Siltakadua.

Kuva: L Arkkitehdit Oy/HOK-Elanto

muutoksia tapahtuu paljon, esteettömiä reittejä ja laitureita parannetaan mm. katoksilla. Espoon keskuksessa radan eteläpuolelle, Espoonporin ja radan väliin, toteutetaan linja-autoterminaali, jossa matkustajat voivat vaihtaa sujuvasti liikennevälineestä toiseen.

Aseman seudun kauppakeskukset lisäävät alueen elinvoimaa

Pitkään suunnitteilla olleet kaupan hankkeet etenevät seuraavina vuosina. Espoonporin asemakaavamuutoksen saatua lainvoiman, Keskon tavoitteena on laajentaa ja remontoida omistamansa kauppakeskus Espoonporin kiinteistö. Laajennuksen tieltä purettavan Asemakuja 2:ssa sijaitsevan toimistorakennuksen purkutyöt ovat jo käynnissä. Keskon hanke tuo Espoon keskuksen K-Citymarketin, joka voisi tämänhetkisen arvion mukaan valmistua loppuvuonna 2028. Lisäksi HOK-Elanto suunnittelee Siltakadun ja Sunantien kulmaukseen uutta Prismaa, jonka yhteyteen rakennettaisiin myös kaksi asuinrakennusta. Asuinrakennustalojen kivijalkoihin on tarkoitus tulla myös pienempiä liiketiloja parantamaan palveluita ja elävöittämään katutilaa. Molempien hypermarkettien pysäköinti tulee rakennusten alle.

Aseman seudulle tulevat hankkeet tuovat elinvoimaa, työpaikkoja ja parantavat viihtyisyyttä. Hankkeet toteuttavat myös kaupungin tahtoa siitä, että aseman seutua kehitetään ensisijaisesti. Lommilan kauppakeskushanke vielä odottaa toteutumistaan. Palveluiden parantuminen lisää alueen houkuttelevuutta asuinalueena ja edistää asuinrakentamisen elpymistä alueella talouden käänteen tullessa.

Muutokset katualueilla tuovat tilapäisiä järjestelyjä liikenteeseen

Tulevien suurten rakentamishankkeiden aikana tehdään myös katualueilla muutoksia ja parannustoimia, jotka tuovat tilapäisiä järjestelyitä liikenteeseen. Muutosten keskellä on hyvä muistaa, että lopputilanne on vanhaa parempi ja palvelee vuosikymmeniä eteenpäin.

Infran rakennustyöt alkavat Espoonporin ympäristössä mm. jätevesiviemärin uudistamisella. Myös linja-autoliikenteeseen ja pysäkeille on odotettavissa tilapäisiä järjestelyitä, joista HSL tiedottaa myöhemmin tarkemmin. Kävely- ja pyöräilyreitteihin, taksitolpan sijaintiin ja pysäköintiin tulee muutoksia. Osa alueen ympäristön suunnitelmista on vielä tarkentumatta.

Alueelliset perusparannustyöt ulottuvat myös radan pohjoispuolelle, jossa rakennetaan radan molempien puolien keskusta-alueita palveleva tulvamitoitettu hulevesiviemäri Kirkkojärventien ja Pappilantien alle. Samalla uusitaan Pappilantien valaistus.

Virastopiha muutoksen alla

Radan pohjoispuolelle suunnitellaan rakenteeltaan monipuolista Virastopihan asemakaava-alueita entisen virastoaluettaisen kokonaisuuden sijaan. Tavoitteena on saada alueelle elävää ja laadukasta kaupunkia mahdollistamalla alueelle asuinrakentamista sekä uusia liiketiloja, mm. pientä päivittäistavarakauppaa. Osaksi suurempaa kokonaisuutta on kaavailtu Espoolaistentaloa, johon tulisi tiloja Espoon kaupungille asukasparveleiden. Rakennus sijaitsisi Kirkkojärventien ja Espoonkadun kulmassa. Kau-

pungin tiukka taloustilanne edellyttää hankkeen tarkempaa arviointia, samalla etätyöstä saatuja kokemuksia peilataan suunniteltaviin tiloihin. Lisäselvittämistarpeista huolimatta Virastopihan-asemakaavaa pyritään edistämään ensi vuoden aikana.

Katse kohti tulevia vuosikymmeniä. Muutokset jatkuvat myös tämän vuosikymmenen jälkeen. Vihjettä tulevasta antaa ensi vuonna ehdotuksena nähtäville tuleva Espoon yleiskaava 2060, joka antaa tulevaisuuden suuntaviivat myös Espoon keskukselle. Espoon valtuus-

to hyväksyi marraskuussa Länsiradan toteuttamiseen tähtäävän osakassopimuksen. Radan ensimmäinen toteuttamisvaihe on Espoon keskuksen ja Histan välillä, mikä tarkoittaa että Espoon asema voi jo ensi vuosikymmenenä toimia risteysasemana, mikäli kaikki tarvittava muukin päätöksenteko etenee tavoitteen mukaisena.

Mikko Kivinen
projektinjohtaja, Espoon keskus
Espoon kaupunki/Kaupunkiympäristön toimiala

BEMBÖLE KVARNAR ÄR SANERADE

Under hösten har Bemböle kvarnar äntligen sanerats. Esbo stadsfullmäktige beslöt 2009, på förslag av Ulf Johansson,

återställa en del av de ursprungligen två kvarnarna från 1700 talet. Det dröjde alltså 16 år innan förslaget förverkli-

gades. En orsak till dröjsmålet var att man hittat sällsynta skalbaggar i ån. På grund av baggarna blev saneringen betydligt mindre än avsett. Före Bemböle kvarnar användes en kvarn i ån nedanför Jorv, därav namnet Kvarnby.

En av de ursprungliga kvarnstenarna finns framför ingången till Bemböle Kaffestuga.

De historiska kvarnarna finns invid fri-luftsleden mot Oitans, bara några hundra meter västerut från Kaffestugan invid Åbovägen.

Bembölen myllyt on kunnostettu

Syksyn aikana Bembölen myllyt on viimein kunnostettu. Espoon kaupunginvaltuusto päätti vuonna 2009, Ulf Johanssonin ehdotuksesta, palauttaa osan

alkuperäisistä kahdesta 1700-luvun myllystä. Kesti siis 16 vuotta, ennen kuin ehdotus toteutui. Yksi syy viivästykseen oli se, että joesta löydettiin harvinaisia kovakuoriaisia, purohyrrä. Kuoriaisten vuoksi kunnostus oli huomattavasti pienempi kuin alun perin oli tarkoitus. Ennen Bembölen myllyä oli Jorvin alapuolella mylly, josta nimi Myllykylä tulee. Yksi alkuperäisistä myllynkivistä sijaitsee Bembölen kahvituvan sisäänkäynnin edessä. Historialliset myllyt löytyvät Oittaaan ulkoilureitin varrelta, vain muutaman sadan metrin päässä kahvituvasta Turuntien varrella.

Teksti ja kuvat: Ulf Johansson

LUONNON MONIMUOTOISUUS KOTIOVELLASI

Mikä merkitys kotipihoillamme on ihmisen ja luonnon väliseen yhteyteen ja monimuotoisuuteen? Ovatko omakotitai rivitalopihojen asukkaat kenties onnellisempia kuin tiuhaan asuttujen alueiden asukkaat?

Kaupunginkallio ja Espoon keskus on valittu osaksi Suomen Ympäristökeskuksen ja Helsingin Yliopiston suurta kaupunkipihojen monimuotoisuustutkimusta. Keväällä 2025 tutkimukseen osallistumaan kutsuttiin satunnaisotannalla parinkymmenen Kaupunginkallion omakotitalon asukkaita.

Myös meidän postilaatikkoamme Kaupunginkalliossa tuli osallistumiskutsu, johon vastasimme myöntävästi. Heinäkuussa pihallemme ilmestyi kaksi hankkeen tutkijaa, jotka viettivät useamman tunnin kartoittaen piha-alueen kasveja ja lintuja. Saimme myös samalla yllättävää siivousapua, sillä osana tutkimusta sisällä imuroimalla kerättiin suodattimen läpi näytteitä lattialta.

Tutkijat jättivät näytemaljoja sisälle ja ulos ja tulivat sitten kahden viikon kuluuttua hakemaan maljoihin kertyneet hiukkasnäytteet. Hankkeessa mitataan DNA-pohjaisilla menetelmillä, millaista lajistoa havaitaan piha-alueella ja asukkaiden kodin sisätiloissa. Tarkoituksena on selvittää, heijastuuko piha-alueen ja lähiympäristön lajistorikkaus myös sisätiloihin ja sisäilmaan.

Helsingissä, Espoossa, Vantaalla ja Kauniaisissa tutkittiin yhteensä lähes 70 piha-alueen kasvi- ja eläinlajistoa. Suomen

Tutkija Henna Snåre näytteitä ottamassa

ympäristökeskuksen (Syke) ja Helsingin yliopiston yhteishankkeessa kartoitetaan kasvillisuutta, linnustoa, päiväperhosia ja kimalaisia niin kantakaupunkien umpikortteleissa kuin omakotitaloalueilakin. Lisäksi selvitetään, miten lähiympäristön luonnon monimuotoisuus näkyy asukkaiden sisätiloissa.

Kaupunkipihat muodostavat keskeisen osan kaupunkien viheralueista, mutta niiden merkitys luonnon monimuotoi-

Kesälapset Ina ja Alvar

suudelle tunnetaan heikosti. Suomen Akatemian rahoittama Luonnon monimuotoisuus kotiovellasi (BioStep) -hanke tutkii minkälaista lajistorikkautta ja luontosuhdetta asuinalueiden piha-alueet ylläpitävät verrattuna esimerkeiksi kaupunkien puistoihin tai metsiin.

”Olemme satunnaisesti valinneet edustavan joukon erilaisia pihoja koko pääkaupunkiseudun alueelta. Haluamme

saada laajan käsityksen siitä, minkälaista lajistoa erilaisilla piha-alueilla on ja tutkimme, onko piholla merkitystä lajirikkauden ylläpitämisessä tiivistyvässä kaupunkirakenteessa”, toteaa hankkeen vastuullinen johtaja, Syken erikoistutkija **Kati Vierikko**.

Osana tutkimusta myös Keski-Espoon Pienkiinteistöyhdistyksen jäsenille on lähetetty Facebookin kautta kaikille avoin verkkokysely pihan käytöstä ja roolista luonnon tarkkailuun ja kokemiseen. Kyselyyn voi vieläkin vastata osoitteessa syke.fi/fi/projektit/biostep. Kyselyyn oli lokakuussa tullut jo 700 vastausta, joten tutkijat odottavat saavansa monipuolista tietoa kotipihojen merkityksestä.

”Lähiympäristömme monimuotoisuudella voi olla merkitystä ihmisen terveyteen ja hyvinvointiin. Koetamme kartoittaa laajasti, mitä lajeja voimme löytää kodeista uusin molekyylibiologisin menetelmin ja onko se yhteydessä asuinalueen lajistoon” toteaa Syken johtava tutkija Jenni Lehtimäki. Puiden ja luonnon näkeminen ja kokeminen omalta kotiovelta voi lisätä asukkaiden hyvinvointia.

Monimuotoisuuden kannalta tärkeitä metsiä, puistoja ja niittyjä on kartoitettu aiemmin, mutta yksityisistä piha-alueista puuttuu vielä tietoa.

Sekä tutkijat että kaupunkien asiantuntijat näkevät, että hankkeen tulokset lisäävät sekä asukkaiden että suunnittelijoiden tietoa ja ymmärrystä siitä, mikä vaikutus asuintonttien tiivistämisellä on kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen ja asukkaiden.

Tutkimusta jatketaan vielä ensi kesänä mm. tutkimalla kimalaisia ja perhosia mutta jo talven mittaan voivat tutkimuk-

seen osallistuneet asukkaat saada tietoa omaan pihan alueensa kasveista ja lin-
nuista.

Ensi keväänä tiedämme jo enemmän siitä, edistävätkö erilaiset piha-alueet luonnon monimuotoisuutta, ekologista yhteyttä ja ihmisen ja luonnon yhteenkuuluvuutta erilaisissa naapurustoissa. Saamme myös lisätietoja siitä, minkälaista lajistorikkautta asuinalueiden piha-alueet ylläpitävät, ja miten se eroaa muista kaupunkivihreistä alueista ja maankäyttötyypeistä.

Jännittävää on myös kuulla millaisia ihmisen ja luonnon välisiä yhteyksiä asuinalueiden piha-alueet tukevat.

Projektin odotetaan tuottavan seuraavia tutkimustuloksia, joilla on sekä tieteellistä että yhteiskunnallista vaikuttavuutta: Kokonaisvaltaisen, eri tasoja yhdistävän paikkatietoaineistoihin perustuvan analyysien kehittäminen kaupunkien viheralueiden muutosten seurantaan, jotta voidaan paremmin huomioida ja tunnistaa pienten ja yksityisten vihreiden alueiden monimuotoisuusarvoja.

Lajien seurantamenetelmien kehittäminen pienialaisilla ja yksityisillä viheralueilla yhdistäen standardoituja maastointentioita sekä automatisoituja otantamenetelmiä. Tällaiset tiedonkeruun ja analyysin menetelmät ovat suurelta osin puuttuneet kaupunkiekologisista tutkimuksista. Hanke tarjoaa tieteellistä näyttöä piha-alueiden biodiversiteettiarvoista ja niiden perussyistä, joita voidaan käyttää tulevassa kaupunkisuunnittelussa.

Uuden tiedon tuottaminen eri pihojen merkityksestä ylläpitää ihmisen ja luonnon välistä suhdetta sekä vahvistaa asukkaiden luonnon arvostusta eri

asumistyypeissä ja sosioekonomisilla alueilla sekä miten tämä suhde liittyy koettuun hyvinvointiin ja luonnon monimuotoisuudesta huolehtimiseen.

Teksti Merja Mäkelä

Kuvat Kari Mäkelä

Lähteet

Syken erikoistutkijan dosentti Kati Vierikon haastattelu 1.10.2025

Bio-Step-tutkimuksen lehdistötiedote ja kotisivut syke.fi/fi/projektit/biostep

Kaupunkipiha kesällä

UUTUUSKIRJA

OLIPA KERRAN KAUPUNGINTALO

– PUOLUSTAJIEN KRONIKKA

Espoon perinneseuran syystapahtumassa 13.11.2025 julkistettiin valokuvaaja ja toimittaja Mauritz Hellströmin kirjoittama ja kuvittama kirja Olipa kerran Kaupungintalo – Puolustajien kronikka.

Kirja kertoo Kaupungintalon purkamiseen johtaneista vaiheista. Kaupungintalo oli merkittävä osa Espoon perinnemaisemaa, ja uutinen purkuaikasta tyrmistytti monet. Talon kunto ei purkamista edellyttänyt. Kirja nostaa esiin julkisuudessa vähemmistöön jääneen purkamisen vastustajien äänen. Se kertoo

halusta säilyttää muistikuva merkittävästä historiallisesta arvorakennuksesta. Kirjaa varten Mauritz Hellström haastatteli lukuisia päättäjiä, viranhaltijoita, asiantuntijoita ja asukasaktiiveja. Kirjassa otetaan kantaa myös Valtuustotalon tulevaisuuteen. Kirja on myynnissä Tapiolan Akateemisessa Kirjakaupassa ja perinneseuran verkkokaupassa espoonperinneseura.net/perinnekauppa. Perinnekaupassa kirja maksaa 15 euroa + toimituskulut 6 euroa.

Esko Uotila, Espoon perinneseura

RAKENTAMISLAIN MUUTOKSET PIENKIINTEISTÖILLÄ

Uusi rakentamislaki astui voimaan 2025 alussa. Pientaloasukkaille kenties konkreettisimmin vaikuttava muutos oli alle 30 neliöisten muuhun kuin asuinkäyttöön tulevien rakennusten ja alle 50 neliöisten katosten vapautuminen rakentamisluvasta.

Esimerkiksi alle 30-neliöisen autotallin rakentaminen ei siis jatkossa vaadi lupamenettelyä rakennusvalvonnan suuntaan, mutta rakentamisessa tulee silti noudattaa rakentamista koskevaa lainsäädäntöä, määräyksiä, sekä asemakaavan määräyksiä. Rakennushankkeeseen ryhtyvälle jää vastuu näiden asioiden noudattamisesta.

Espoolaisella pientaloalueella rajoitteeksi muodostuu usein jäljellä oleva rakennusoikeus tai asemakaavan vaatima 4 m etäisyys kiinteistön rajaun, josta voi poiketa naapurin suostumuksella. Etäisyyden ollessa alle 4 m tulee kyseen palosuojaukseen liittyviä vaatimuk-

sia esimerkiksi osastoivien paloseinien muodossa. Tämän lisäksi rakennuksen tulee täyttää kantavuudeltaan normien ja lainsäädännön vaatimukset. Esimerkiksi katolle laskettavan lumikuorman suuruusluokka on noin 250kg/m². Sopivan järeitä rakenteita esimerkiksi kestävän kattorakenteen kohdalla voi olla mahdotonta hahmottaa ilman kantavuuslaskelmia.

Rakentaminen ja rakennuksen suunnittelu vaatii siis ammattitaitoa ja perehtyneisyyttä ja useimmissa tapauksissa onkin parasta jättää rakentaminen ammattilaisille vaikka rakennushanke ei lupakäsittelyä vaatisikaan. Omatoimirakentajan on hyvä perehtyä aiheeseen ja turvautua tarvittaessa suunnittelijan apuun. Luvaton rakentaminen voi johtaa riitatilanteisiin ja mahdollisesti jopa rakennetun rakennuksen purkamiseen.

Teksti: Johannes Hämeri

KOTI KAUPUNGINKALLIOSSA, OSA 9

Koti Kaupunginkalliossa -sarjassa tutustumme tällä kertaa Nina Enrothiin ja Antti Asujamaahan.

Nina oli balettitanssija, joka jo nuorena muutti kotikaupungistaan Kokkolasta Helsinkiin ja edelleen ulkomaille opiskelemaan balettia.

Antti on myös Kokkolasta. Antti kiinnostui ravintola-alan opinnoista ja muutaman ravintolakoulu- ja keittiövuoden jälkeen hänkin muutti Helsinkiin oppiakseen lisää.

Helsingissä he tutustuivat toisiinsa ja heitä yhdisti paitsi kotikaupunki myös

matkailuinnostus. Opiskelun ja työnteon lomassa he viettivät pitkiä aikoja kiertäen maailmaa.

Elämä tasaantui, kun perheen kaksostytöt syntyivät.

Kaksosten hoidon ohella Nina suoritti tanssijatutkinnon ja työskenteli Kansallisoopperassa ja muissa tanssiprojekteissa, kun taas Antti jatkoi etenemistään keittiömestarina. Arki rakentui tiimityön ja ystävien tuelle. Myöhemmin Nina siirtyi muotiketjujen visuaalisen suunnittelun pariin. Kahdeksan vuotta sitten Nina perusti ystävänsä kanssa Kaheli Designin, joka tunnetaan sisustus- ja lavastustöistään elokuvissa, mainoksissa ja tv-tuotannoissa.

Antin ura eteni monien tunnettujen ravintoloiden keittiöiden ja työn ohessa opiskelun kautta yrittäjäksi. Yrittäjän ura alkoi cateringistä ja jo 11 vuotta sit-

ten Antti avasi ensimmäisen oman ravintolansa, Ragun. Ragu aloitti Ludviginkadulla Helsingissä ja vakiinnutti nopeasti paikkansa netin ravintolasuosittelun kärkipaikoilla. Ragu saa inspiraationsa skandinaavisesta keittiöstä yhdistettynä Italian ruokaperinteisiin, niin että menuissa korostuvat paikalliset erikoisuudet ja vuodenaikojen vaihtelu. Viinit tuodaan suoraan Italiasta.

Antti kertoo, että Ragu haluaa antaa asiakkaille hienon kokemuksen jo pöytäruokasta alkaen. Erinomainen ruoka ja juoma on vain osa kokemusta. Palvelu ja Kaheli Designin suunnittelema sisustus täydentävät onnistuneen illan. Ragun konsepti kesti kaatumatta myös yli korona-ajan. Helsingissä ravintolat lopettavat usein jo muutaman vuoden jälkeen, mutta Ragu on säilyttänyt suosionsa jo yli vuosikymmenen.

Antti, Nina ja Hank

Nina, Hank ja kaksoset

Parhaimmillaan Antti oli osakkaana neljässä ravintolassa, Ragun lisäksi myös Shelterissä, Burn & Shinessa ja Old Boy BBQssa. Työtekijöitä oli yli 70 ja iloja ja ratkaistavia ongelmia myös nelinker- taisesti. Niinpä Antti päätti muutaman vuoden jälkeen palata yhden ravintolan omistajaksi ja nyt Antti jatkaa työtään Ragussa.

Kun kaksoset olivat kuusivuotiaita Nina ja Antti päättivät muuttaa Vantaan rivitalokodista. He etsivät puutalokotia läheltä kouluja ja luonnonrauhaa ja löysivät etsimänsä Kaupunginkalliosta. Jo ensinäkemällä he ihastuivat taloon, sen metsäiseen ympäristöön ja rauhalliseen sijaintiin. Läheiset koulut ja mahdollisuus päästä parissa minuutissa metsään koiran kanssa saivat perheen vakuut- neeksi siitä, että tämä oli heidän uusi kotiinsa.

Kovan työtahdin lomassa Nina ja Antti ovat jatkaneet matkustamista. Kun lapset olivat pieniä koululaisia, perhe saattoi pakata koulukirjat mukaan ja lähteä kuukaudeksi yhdessä ulkomaille. Nyt lapset ovat muuttaneet pois kotoa ja Nina ja Antti matkustavat taas kaksin tai Hank-samojedin seurassa. Myös kodin remontointi on jatkunut, kun huoneiden käyttötarkoitus on muuttunut.

Matkat ovat usein suuntautuneet Lappiin. Nina ja Antti laskettelevat, vaeltavat, melovat ja nauttivat Lapin luonnosta. Perheen uutena projektina on Pyhätunturin läheisyyteen, Pyhäjärven rannalle, rakennettu Villa Asteli. Villa Asteli valmistui tänä keväänä ja sitä vuokrataan Lapin rauhaa tai elämyksiä kaipaaville. Villa Astelin vuokraajille halutaan tarjota Ragun kaltainen kokonaisvaltainen ja mieleenpainuva kokemus. Nina on suunnitellut

Antti ja Nina vaeltamassa

Villa Astelin sisustuksen ja organisoi käytännön asioita ennen vierailua ja vierailun aikana. Ninan ja Antin ystävä käy vastaanottamassa kaikki vieraat ja auttaa heitä kotiutumaan. Tarvittaessa vierail- le järjestetään catering, retkiä ja erilaisia Lapin aktiviteetteja. Villa Astelin varauskalenteri on nyt jo ensimmäisenä kaute- na täynnä.

Nina ja Antti viihtyvät erinomaisesti Lapi- pissa kaikkina vuodenaikoina. Voi olla, että idearikas pari laajentaa jatkossa hy- vin alkanutta toimintaansa Pyhätunturil- la. Kun työtä tehdään Ninan ja Antin ta- paan yhdessä ja suurella sydämellä, voi arkikin olla juhlaa – ei vain vieraille vaan myös isäntäväelle.

Teksti: Merja Mäkelä

Kuvat: Nina Enroth ja Antti Asujamaa

KAAVOITUSKATSAUS

Yleiskaava 2060

Viime kesänä nähtävillä olleen yleiskaa- valuonnoksen käsittely jatkuu. Kaava- ehdotuksen on määrä valmistua ensi vuonna (2026) , jolloin kaupunginhalli- tus asettaa sen nähtäville ja tavoitteena on yleiskaavan lopullinen hyväksyminen vuonna 2027.

Yleiskaavan tarkoitus on määritellä kar- kealla tasolla maankäyttöä, liikkeenney- teyksiä yms. Se myös ohjaa yksityiskoh- taista asemakaavoitusta.

Vireillä olevia asemakaavoja

Virastopiha ja Espoolaistentalo – ase- makaava

Kaavan pitäisi tulla ehdotusvaiheeseen vielä tänä vuonna??

Kannusillan kadun pysäköintitalo

Pysäköintitalo Kannusillankadun ja Kirk- kojärventien kulmassa. Kaava on tar- koitus yhdistää myöhemmin virastopi- han kaavaan. Oas oli nähtävillä 12/2024, mutta ei ole senjälkeen edennyt.

Kaupunginkallionrinne

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 2023. Ei ole edennyt.

Kotikyläntie 3, asemakaavamuutos

Tarkoitus muuttaa liike- ja asuintalokort- telit Kirkkojärventien ja Kotikyläntien risteyksessä asuinrakentamiseen, tavoit- teena tehokkaampi asuinrakentaminen.

Maanomistajien (Espoon asunnot, Es- poon seurakuntayhtymä ja yksityinen) hakemus. Tarkoitus saada arviointi- ja osallistumissuunnitelma (AOS) nähtävil- le 2026.

Espoonatori

Valtuusto hyväksyi kaavamuutoksen 18.8.2025. Se mahdollistaa Espoon- torin laajennuksen ja uuden joukkoliikenne- terminaalin rakentamisen. Espoon- torin itäpuolelle on suunniteltu 15 kerroksi- nen asuintorni ja länsipuolellekin asuin- rakentamista, yhteensä n. 250 asukkaal- le.

Lindholmin kolmio

Siltakadun ja Espoon portin risteyksessä oleva rakentamaton alue. Maanomista- jat (Yksityinen maanomistaja, Senaatti- kinnteistöt ja Espoon kaupunki) ovat ha- keneet kaavamuutosta. Tavoite: 'korkea maamerkki' ja tehokas maankäyttö. Siis jo kolmas maamerkki radan eteläpuolel- le. Aikataulu vielä avoin.

Lugnet asemakaavamuutos

Olemassaolevan palvelutalon tontille suunnitellaan myös pientaloja.

Nyt on nähtävissä mihin on tultu, kun on innostuttu erilaisten ennusteiden pe- rusteella kiivaaseen kaupunkikehittämi- seen ja rakentamiseen. Ja samalla annet- tu kaupungille kuuluvaa päätösvaltaa muille kiinnostuneille esim. kiinteistöke- hittäjille ja rakentajille. Heillä on mones-

ti paljon tietoa ja rahaakin, mutta tavoitteet eri kuin kunnalla pitäisi olla. Pääasia lienee taloudellinen tulos ja sekin mahdollisimman pian. Voisi olla hyvä hetki miettiä miten tilanne, jossa pääkaupunkiseudulla on paljon uusia myymättö-

miä asuntoja, jopa kokonaisia kerrostaloja tyhjänä, olisi voitu välttää. Se ei ole kenenkään etu.

Teksti: Eeva Vainio

KULTAA TANSKASSA

Aloitin jenkkifutiksen pelaamisen, kun olin 8-vuotias. Isoveljeni pelasi jo silloin lajia, ja halusin kokeilla samaa. Muistan vieläkin, miten jännittävää oli laittaa varusteet päälle ensimmäistä kertaa. En tiennyt vielä silloin paljoakaan pelistä, mutta tiesin heti ensimmäisissä treeneissä, että tämä laji voisi olla minua varten.

Jenkkifutis Suomessa ei ole yhtä suuri kuin joissain muissa maissa, mutta se kasvaa koko ajan. Se tekee lajista hauskan ja yhteisöllisen.

Suomen u17 maajoukkueeseen valittiin 40 pelaajan kokoonpano karsintaleirien perusteella, josta minut valittiin joukkueeseen.

Kisareissu Tanskassa oli hieno kokemus. Oli hienoa päästä pelaamaan yhdessä hyvän ja yhteen hioutuneen joukkueen kanssa sekä edustamaan Suomea. Voitimme kultaa! Kaadoimme finaalissa Ruotsin, joka tietenkin kruunasi matkan.

Teksti ja kuva: Leevi Koiso-Kanttila

Leevi ja voittopokaali

KAUPUNGINKALLION KATUJEN RAKENTAMINEN

Kadunrakentamistyöt ovat syksyn aikana hankaloittaneet jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden liikkumista sekä tonteille ajoa Honkakujalla ja Löylytiellä. Kaduilla kulkijat ovat toisinaan keksineet ylättäviäkkin tapoja ohittaa suoja-aidat ja ylittää metrien syvyiset kaivannot. Kiinteistöille tuleva vesi on ollut useamman kerran poikki sekä ilmoitetusti että ilmoittamatta. Myös kaapeleita on katkenut vahingossa. Lapsia kiehtovat isot kaivinkoneet ja kuorma-autot ovat arkinen näky naapurustossa. Mitä oikein on tekeillä? Työmaan valvonnasta vastaava Tuomas Moilanen Espoon kaupungilta vastaili kysymyksiini.

Mitä Honkakujan ja Löylytien sekä Allan Heikelin polun katuramenteissa tehdään?

Töiden tarkoituksena on katujen valmiiksi rakentaminen. Katualueella uusitaan vesijohdot eli vanhojen himaniittiputkilinjojen tilalle tulee nykyaikaiset PEH-muoviputket. Samalla kadun alle rakennetaan hulevesilinjat. Honkakujalle uusitaan myös jätevesiviemäri. Vesijohdot- ja jätevesitöitä tehdään yhteistyössä HSY:n kanssa. Operaattoreille asennetaan kaapeleiden suojaputket ja myös katuvalaistus uusitaan. Kadut asfaltoidaan ja reunoille asennetaan graniittiset reunakiveykset. Reunakiven ja tontin välinen alue nurmetetaan. Allan Heikelin polulle asennetaan lisäksi n. 80 metriä kaidetta.

Mitä haasteita katurakentamisessa on tullut vastaan?

Löylytiellä on paljon kalliota uusien putkilinjojen tiellä. Käytössä oleva himaniittivesijohto ei kestä louhintaa ja sen takia kalliota poistetaan "kiilaamalla". Menetelmä on huomattavasti hitaampaa kuin perinteinen louhinta. Myös kaukolämpöputkien siirtoja on jouduttu toteuttamaan. Honkakujan käytössä oleva himaniittivesijohto on aiheuttanut muutoksia jätevesilinjassa.

Millaisella aikataululla katujen odotetaan etenevän ja valmistuvan?

Löylytien maanrakennustyöt valmistuvat helmikuussa ja sen jälkeen aloitetaan Allan Heikelin polun työt. Honkakujan kaivutyöt valmistuvat helmikuussa. Katujen asfaltointit, reunakivien asennukset ja viimeistelyt tehdään keväällä, kun asfalttiasemat aukeavat.

Mitkä Kaupunginkallion kadut toteutetaan seuraavaksi?

Honkakujan valmistuttua aloitetaan Vilpolanpolun rakentaminen ja siitä jatketaan Mallaspolulle. Mahdollisesti myös Palsamipolku tulee ohjelmaan.

Teksti ja kuvat: Johanna Issakainen

ESPOON KAUPUNKIRADAN TILANNE ESPOON KESKUKSESSA

Alueurakka 3, Espoon keskus

Espoon keskuksen alueella, Kaupunginkalliolla on syksyn aikana valmistunut noin 6,5 metriä korkea tukimuuri. Kohteen toteutus oli vaativa, noin 14 tunnin mittainen seinävalu, sisältäen 72 kuutiota betonia. Tukimuurissa on myös viisi tonnia terästä.

Seuraavina työvaiheina alueella on Espoonväylältä Kamreerintielle laskevien portaiden rakentaminen. Sillan reunapalkit uusitaan varsinaisen sillankorjauksen yhteydessä vuoden 2026 aikana. Ajoneuvoliikenne sillalla säilyy, mutta tiedossa on poikkeusjärjestelyitä.

Louhintaurakka, Kaupunginkallio

Louhintaurakan työt ovat edenneet aikataulun mukaisesti, ja nyt syksyllä 2025 ollaan jo pitkällä. Tunneli on louhintatöiden osalta pääosin valmis, lukuun ottamatta läntistä suuaukkoa, jota yhä louhitaan. Länsipuolella louhitaan myös hulevesi- ja salaojalinjoja kallioon. Syksyn ja talven aikana louhinnoista ei kuitenkaan aiheudu merkittävää häiriötä, sillä räjäytyksiä tehdään vain harvakseltaan ja pienillä paukuilla.

Muutkaan syksyn ja talven työvaiheet eivät aiheuta merkittävää häiriötä. Tunnelin itäisellä suuaukolla porataan vielä en-

nen joulua ja sen jälkeen jonkin verran tukimuurin ankkurireikiä kallioon, mutta tämä työ kestää kerrallaan vain joitakin päiviä. Kevätpuolella voi tulla pidempää porausjaksoja.

Muutoin talven työvaiheet ovat melko hiljaisia. Tunnelissa aloitetaan seuraavaksi sisäpuolen verhoustyöt, ja taitorakenteita, kuten tuki- ja niskamuureja,

rakennetaan eri puolilla työmaata. Työt ovat pitkäkestoisia, joten samat työvaiheet jatkuvat läpi talven.

Ensi kesän junaliikennekatkon aikana on luvassa isompia louhintatöitä, kun työmaan itäpuolella tehdään vielä tekemättä olevat radanvarren louhinnat.

Tommi Rosenvall, projektipäällikkö
Väylävirasto

SILTA HISTORIAN TODISTAJANA – KIVENLAHDEN SILLAN VAIHEITA

Muolon 133 metriä pitkä silta Espoonlahden yli valmistui vuonna 1937. Kukaan ei aavistanut miten paljon dramaattisia tapahtumia silta tulisi kokemaan seuraavan 20 vuoden aikana. Syyskuun lopussa vuonna 1944 majurit Erik von Frenckell ja Niilo Simojoki kävelivät Kivenlahden sillan yli Espoon puolelle ja Porkkalan vuokra-alue sai uudet isännät. von Frenckell oli johtanut Porkkalan evakuointia ja Simojoki Ilmatorjuntarykmentti 1:stä oli määrätty hänelle avustajaksi. Tästä tilanteesta on runsaasti valokuvia, kuten myös tammikuulta 1956 jolloin alue palautettiin Suomelle. Evakuointi sujui niin hyvin koska Merivoimien esikunnan ilmasuojelutoimistolla oli valmiit suunnitelmat kaiken varalta.

Sotien aikana sotilaspojat olivat vartioimassa siltaa ja Bastvikin kartanon emäntä, Katri Hiltunen pyrki huolehtimaan siitä, että pojille tarjotaan illalla teetä. Jonkun verran sotatapahtumia silta koki jo talvisodassa. Helmikuun 20. päivä vuonna 1940 venäläinen I-15 Polikarpov kone oli tulittanut matkustajajunaa Masalan asemalla niin, että veturin lämmittäjä haavoittui vaikeasti. Hetken päästä kone oli Kauklahden yläpuolella ja luutnantti Asikaisen Bofors-jaos sai siihen osuman. Kone "linkutti" Espoonlahtea pitkin ja sillan Espoon puoleisessa päässä luutnantti Saarisen tykki tulitti myös konetta. Luutnantit olivat vähän eri mieltä siitä, kenen tykki oli osunut koneeseen, joka joutui tekemään pakkolaskun Kytön edustalle ja haavoittunut lentäjä otettiin vangiksi.

Majuri Erik von Frenckell

Ritari opettamassa maan tavoille

Porkkalan rajavartiosto, jatkossa PRV, perustettiin marraskuun lopussa vuonna 1944 koostuen kolmesta komppaniasta, joiden vahvuus oli noin 550 miestä. Vaikka PRV:lla oli komppania sekä Inkoossa, että Siuntion puolella, niin tärkein niistä oli kolmas komppania, jonka käyttöön oli annettu seitsemän huonetta Stensvikin kartanon päärakennuksesta. 3./PRV vastasi vartioinnista Humaljärveltä itään niin, että vartioita oli monessa paikassa, kuten Luoma, Kallvik, Moisunden ja Pentala, jossa komppanialla oli myös sauna.

Tärkein kohde ja paikka oli Kivenlahden silta. Siltavartion päiväkirja alkaa

4.12.1944 ja se löytyy Kansallisarkistosta. Päiväkirjaan merkittiin sää, lämpötila, talvella jään paksuus ja tärkeimmät tapahtumat. Kolmannen komppanian päällikkö, kapteeni ja Mannerheimin ritari, Eino Penttilä kohtasi säännöllisesti vastapelurinsa kapteeni Vahlajejevin kesellä siltaa ja siinä ratkottiin ilmenneitä ongelmia. Vakiintuneen tavan mukaan pyrittiin siihen, että osapuolten edustajilla on sama sotilasarvo. Aluksi Penttilä joutui kertomaan, miten Suomessa vietetään uutta vuotta: "Kohdalla meillä on vuodenvaihe ja silloin paukutellaan ja ammutaan raketteja, mitään sotaa emme ole aloittamassa!". Kovempi pamaus tapahtui kuitenkin venäläisten puolella muutaman vuoden päästä,

kun Medvastön puolella suoritettut räjäytystyöt rikkoivat ikkunoita Soukan suunnalla ja kiviä lensi lahden yli. Penttilä otti asian puheeksi Vahlajejevin kanssa, joka pyysi anteeksi ja lupasi, että vahingot korvataan ja jatkossa ollaan varovaisempia. Silta todisti nyt aikamoisen mielenmuutoksen Neuvostoliiton taholta, koska vuosina 1939–41 käydyissä neuvotteluissa Suomi sai kokea vain vaatimuksia ja uhkailua.

Penttilän tehtävät olivat etupäässä käytännön asioiden hoitamista. Käytiin säännöllisesti Kauklahdessa lukemassa sähkömittaria, koska vuokralaiset saivat sähköä Suomen puolelta. Tähän on sanottava, että Inkoon puolella oli myös ylityspaikka ja sähkömittari. Vuokra-alu-

Espoonlahden silta 1945 - KAMU.

eelle oli eksynyt koira tai lehmä ja niiden ruokkimisesta piti maksaa korvausta ja sillan auraamisesta sovittiin talvisin. Olympiavuotena 1952 liikenne sillalla oli vilkasta, koska osa Neuvostoliiton joukkueesta oli majoitettu alueelle.

Hyvät välit Espoon puolella, Inkoossa huonot

Rajavartiosto kertoi säännöllisesti mielialoista ja siitä minkälaiset välit heillä oli paikallisväestöön. Kivenlahden kohdalla asiat olivat hyvässä mallissa, päinvastoin kuin Inkoossa, missä väestön suhtautuminen rajavartijoihin oli ”ynseä”. Tähän olivat vaikuttamassa kielivaikeudet, koska PRV:ssa oli vain yksi mies, joka osasi ruotsia, rajaylikersantti Bruno Haga, joka myös yritti opettaa ruotsia vartijoille. In-

koossa oli aivan alussa tapahtunut muutama ikävä välikohtaus. Huhu tiesi kertoa, että rajavartijat olisivat rikkoneet paikkoja apteekkarin talossa, Villa Katri-nerossa, joka oli heidän käytössään. Juopunut rajavartija oli mm. puukon kanssa käynyt Strömin kartanon tilanhoitajan kimppuun. Siuntion puolella vihainen maanomistaja oli uhannut rajamiehiä kirveellä ja siitä tehtiin raportti. Stensvikin kartanossa käytiin tärkeitä neuvotteluja monista asioista. Yksi ikävä tapaus sattui Siuntion puolella elokuussa 1950, jolloin 14-vuotias poika haavoitui venäläisten ampumasta harhaluodista. Toukokuussa 1951 tästä neuvoteltiin Stensvikin kartanossa, mutta tulokseen ei päästy, koska venäläiset suostuivat maksamaan vain puolet lääkärikustan-

Ilmavalvontalotat Soukan Kasavuorella

nuksista eikä mitään kivusta ja särystä. Tapaturmavirasto maksoi sitten korvauksia pojalle.

Muulon ryhmä valmiudessa

Vuoden 1944 loppupuolella Puolustusvoimat pitivät Muulon ryhmää valmiudessa siltä varalta, että vuokra-alueelta yritetään tunkeutua kohti Helsinkiä. Oli varattu runsaasti räjähdysaineita siltojen räjäyttämistä varten, piikkilankaesteitä oli rakennettu ja miinoitusta valmistettu. Pikkuhiljaa huomattiin, että sellaisia suunnitelmia venäläisillä ei ollut ja tilanne rauhoittui.

3./PRV joutui myös kokemaan ikäviä asioita. Luomassa rajavartija kuoli, kun hän jäi junan alle ja rajan yli eksyneitä saatettiin palauttaa kuukausien jälkeen Vainikkalan kautta. Pahimmissa tapauksissa eksyneet veneilijät joutuivat Siperiaan. Espoonlahdella piti olla tarkkana, koska tietyillä ihmisillä oli oikeus harjoittaa kalastusta Suomen puolella. Kun lahti oli jäässä, raja merkittiin reimareilla. Soukan Kasavuorella ilmavalvontalotat olivat tähystäneet lentokoneita ja nyt rajavartijat olivat samalla paikalla kiikaroimassa lahden länsipuolen tapahtumia.

Kun päästiin takaisin – suuri päivä koitti 26.1.1956

Loppuvuodesta 1944 oli perustettu Porkkalaliitto, joka pyrki huolehtimaan evakuoitujen eduista. Kun Paasikivi syyskuussa 1955 tuli Moskovasta ja kertoi, että Porkkala saadaan takaisin, liitolle tuli uusia haasteita, jotka koskivat menetetyn alueen tiloja ja kiinteistöjä. Pääsääntöisesti asia ratkaistiin niin, että entisillä omistajilla oli etuosto-oikeus, mutta katsottiin että arvo on nyt nelinkertainen verrattuna vuoden 1944 tilanteeseen.

Kauklahden länsipuolella oli ollut pitkä ”tunneli”, koska vuokra-alueen läpi kulkevien junien ikkunat peitettiin. Joulukuussa 1955 tästä ei enää oltu niin tarkkoja ja suuri päivä koitti sitten 26.1.1956. Silta sai nyt todistaa tärkeän tapahtuman, kun suomalaiset sotilaat marssivat sillan yli ja Porkkala oli taas meidän. Sillalla vartiointi jatkui vielä useita kuukausia niin, että tarvittiin kulkulupa, jos halusi käydä alueella. Vasta loppukesästä palattiin pikkuhiljaa normaaliin päiväjärjestykseen.

Teksti: Sune Sahlstedt

Kuvat: eri arkistoista sekä yksityisarkisto

85 VUOTTA KESKI-ESPOON SINISTÄ!

Keski-Espoossa toimiva jalkapallo- ja futsalseura Esbo Bollklubb, tunnetummin EBK, täytti elokuussa 85 vuotta. Vuosikymmenten aikana EBK on kasvanut merkittäväksi Espoon alueen liikuttajaksi ja tarjoamme sekä harraste- että kilpatoimintaa lapsista aikuisiin. EBK näkyy ja kuuluu Espoossa ja erityisesti kotikentillämme Keski-Espoon Urheilupuistossa. Juuri alkaneeseen kauteen EBK lähtee 30 joukkueen voimin. Nuorin joukkueemme koostuu vuonna 2020 syntyneistä ja vanhin joukkueemme yhä vetreistä Ikämiehistä. Tavoitteenamme on vahvistaa alueen yhteisöllisyyttä ja tuoda perheitä yhteen liikkumisen avulla. Tästä esimerk-

kinä on seuramme Perhefutis, jossa lapsi ja vanhempi pääsevät yhdessä kokeilemaan jalkapalloa.

Edustusjoukkueemme loistavat korkeilla sarjatasoilla. Futsalina molemmat edustusjoukkueet pelaavat Suomen korkeimmalla tasolla Futsal Liigaa, ja uuteen jalkapallokauteen naiset jatkavat Kansallisessa Ykkösessä ja miehet onnistuivat sarjanousussa Kakkoseen. Seuramme nuorilla jalkapalloilijoilla on mahdollisuus kehittyä kohti omia edustusjoukkueitamme ja kansallista huipputasoa tai jopa ammattilaisiksi. Tuemme tavoitteellisia pelaajia sekä harrastemielessä pelaavia pelaajia ja toivomme, että mahdollisimman moni pelaaja jatkaa pelaamista pitkään.

Tarkoituksenamme on tarjota peli-iloa ja

eväitä elämään seuramme jokaiselle pelaajalle. Tarjoamme jokaiselle pelaajalle tasoon sopivaa valmennusta ja turvallisen toimintaympäristön taitojen kehittämiseen. Nykyinen strategiamme ohjaa kehittämään toimintaa yhä ammattimaisemmaksi ja tavoittelemaan yhä vahvempaa seurakulttuuria. Olemme ylpeä toimija Keski-Espoon alueella, eikä toiminta olisi mahdollista ilman aktiivisia alueella asuvia jäseniämme. Tervetuloa lämpimästi mukaan EBK:n toimintaan! Lue lisää toiminnastamme osoitteesta ebk.fi. Mikäli olet kiinnostunut liittyämään seuraamme, otathan yhteyttä toimisto@ebk.fi.

Timo Lanki
Toiminnanjohtaja
Esbo Bollklubb ry

MUURALAN NIMISSÄ KYLÄHISTORIAA JA HALLINNON VISKAALEJA

Muuralan vanhat tilat ja talot

Kehä III:n kainalossa sijaitseva Muurala on saanut nimensä Morbyn kylältä. Morby oli 1500-luvulla nelitaloinen kylä. Nimi sisältää 'kuusimetsää' tai 'korpea' tarkoittavan ruotsalaisen murresanana "mor". Korvessa sijaitseva kylä onkin nimetty todennäköisesti Kaukalahden kylän näkökulmasta. Tästä kaukaisesta korvesta tuli sittemmin merkittävä virkamieskylä kirkon kupeessa ja Kuninkaan tien varrella.

Vanhoja Morbyn talonnimiä ovat olleet ainakin Nyby, Lammas, Mickels, Teir ja Arvela. Moni nimi näkyy edelleen Muuralan katukuvassa. Mickels löytyy osa-alueennimestä Mikkela – Mickels, Teir suurkorttelinimestä Teirinniitty – Teirängen, Lammas ja Arvela kadunnimistä Lammaksenpolku – Lammasstigen ja Arvelantie – Arvidsvägen.

Nimismies ja muut kyläyhteisön ammatit

Lövkullan kylän vanhaan paikannimistöön kuului pellonnimi Länsmansåker, joka löytyy ainakin vuoden 1765 kyläkartasta. Pello on saattanut olla aikoinaan Espoon nimismiehen viljelyksessä. Nimismies eli vallesmanni on historiallinen luottamustoimi. Pellonnimestä tehtiin kadunnimi 1970-luvulla ja se sai suomenkielisen käännösvastineen Nimismiehenpelto.

Lähistölle muodostettiin muutakin aihepiirinimistöä, joka perustuu tähän vanhaan pellonnimeen ja Espoon kirkonkylän seudun hallinnolliseen historiaan. Oikeuslaitokseen liittyviä nimiä ovat muun muassa Lukkarinmäki – Klockarbacken, Lautamiehentie – Nämndemansvägen, Viskaalinkuja – Fiskalsgränden, Herastuomarintie – Häradsdomarvägen ja Lakitie – Lagvägen.

Koulu ja kirkko

Koulumestarinmäessä aloitti vuonna 2007 toimintansa koulu nimeltä Koulumestarin koulu. "Koulumestari" on entisajan alkeiskoulun opettajista käytetty nimitys, joten nimenaihe sulautuu muihin hallinnollisten ammattinimitysten aihepiiriin. Aihetta käytettiin jo 70-luvulla kadunnimissä Koulumestarin tie – Skolmästarvägen ja Koulumestarin kuja – Skolmästargränden. Koulumestarinmäestä löytyy myös Rihvelimäki – Grifvelbacken, Helmitauluntie – Kulramsvägen ja Liitutie – Kritvägen. Kouluaihepiiri pohjautuu alueella jo 1900-luvun alussa

toimineeseen Gumbölen alakansakouluun.

Maallisen hallinnon historiasta kertovien nimien lisäksi Muuralan alueelle ulottuu Espoon keskuksen puolelta hengelliseen hallintoon liittyvä sanasto. Lukkarinmäki – Klockarbacken, Kellonsoittajantie – Klockringarvägen ja Kanttorikuja – Kantorsgränden ovat tietenkin saaneet aiheensa Espoon kirkolta.

Aurora Salmi, nimistösuunnittelija

Espoon kaupunkisuunnittelukeskus
kuvat: Espoon kaupunginmuseo

Gumböle småskola. Kuva: Espoon kaupunginmuseo. 1900-luku.

LOISKIS! PULAHDUS GLIMSINJOEN TARINAAN

Loiskis! -näyttelyssä heittäydytään Sasu Saukon matkassa Glimsinjoen pyörteisiin ja tutustutaan ihmisten, eläinten ja joen yhteiseloön kautta aikojen. Esillä on myös Pro Espoonjoen valokuvia muuttuvasta maisemasta joen varrelta.

Keskellä Espoota sijaitseva Glimsinjoki alkaa Pitkäjärvestä ja virtaa nyt jo kuivatun Kirkkojärven ohi Espoonjokena aina merelle asti. Loiskis! Pulahdus Glimsinjoen tarinaan -näyttely esittelee joen rikkaan luontoa ja historiaa, johon ihminen on vaikuttanut aikojen saatossa.

Valtakunnallisesti arvokas virtavesi on asuinpaikka monelle eläimelle, kuten sinne kutemaan saapuvalle taimenelle ja talvella sulapaikoissa ruokailevalle koskikaralle. Joen varren metsät tarjoavat suojaa ja kulkuväylän myös maalla liikkuville eläimille.

Joella on ollut tärkeä merkitys myös sen varrella asuneille ihmisille. Jokivarren

peltoilla vilja kasvoi hyvin ja myllyt pyörivät veden voimalla jauhaen viljan jauhoksi. Nykyihmistä hieno luontokohde kutsuu retkeilemään. Glimsinjoen luontopolku alkaa Träskändan puistosta ja päättyy Talmuseo Glimsiin.

KAMU Espoon kaupunginmuseon tuottamassa koko perheen Loiskis! -näyttelyssä löytyy tutkittavaa kaiken ikäisille. Lapset voivat onkia kaloja ja kokeilla, miten saukko laskee mäkeä tai värittää kuvia joen asukkaista. Historiasta kiinnostuneille vanhat valokuvat ja kartat kertovat joen menneisyydestä.

Näyttelyssä pääset myös tutustumaan valokuviin muuttuvista maisemista. Maisemia on kuvannut Pro Espoonjoki ry viimeisen 20 vuoden aikana Espoonjoen ja sen molempien sivuhaarojen Glimsin- ja Glomsinjoen varrelta.

Näyttely on esillä Villa Elfvikin luontotalossa 3.12.2025 – 25.1.2026.

Avoinna
ma-pe klo 9–15,
sunnuntaisin ja
ma 1.1.2026 kl 10–16.
Suljettu lauantaisin,
24.-28.12.2025 ja
6.1.2026. Vapaa pääsy.

Pro Espoonjoki ry
valokuvaaja:
Erkki Lindell

TONTTUPOLKU FURUBACKASSA SUNNUNTAINA 14.12.2025 KLO 17-18.30 TOMTESTIGEN I FURUBACKA SÖNDAG 14.12.2025 KL. 17-18.30

Tervetuloa tänä vuonna tonttupolulle, joka Honkakujan tietöiden vuoksi keskittyy Kiuaskujalle!

klo 17 -18.30 Kiuaskuja 4

Yhdistys tarjoaa jouluglögiä, joulupukki odottaa lapsia ja piparkakkupuuhun on taas ilmestynyt pipareita.

Kiuaskuja 1, autokatos Kiuastien risteyksessä

Jouluiset myyjäiset, myynissä käsitöitä ja leivonnaisia. Käteinen tai Mobile Pay.

klo 17.15 Kiuaskuja 2

Päiväkoti Honey Monsters laulattaa joululauluja.

klo 18.00 Kiuaskuja 2

Espoon Lucia Elin Boström Lucia-neitoineen esiintyy. Lucia-keräyksen tuotto menee FDUV-nimiselle kehitysvammaisten etujärjestölle. Varaa mukaan käteistä keräystä varren.

Toivomme mahdollisimman monen osallistuvan oman pihansa osalta jouluaiheiseen koristeluun.

Tervetuloa! Tapaamisiin Tonttupolulla! Välkommen! Hoppas vi ses på Tomtestigen!

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta!

God Jul och Gott Nytt År!

Lehden jakelu Keski-Espoon Pienkiinteistöyhdistys r.y:n jäsenille

KESKI-ESPOON PIENKIINTEISTÖYHDISTYS RY:N HALLITUS

Ann-Christin Lintula Nimismiehenmäki 10, 02770 Espoo 040 562 0259 annchristin.lintula@gmail.com	<i>Puheenjohtaja, EKYL:n varapuheenjohtaja</i>
Eeva Vainio Kiuaskuja 4, 02770 Espoo 045 673 5264 eevainio@saunalahti.fi	<i>Varapuheenjohtaja, edunvalvonta, kaavoitus, Pro Espoonjoki</i>
Merja Mäkelä Kaupunginkallio 0400 332 513 merja.makela10@gmail.com	<i>Sihteeri, yhteisöllisyys</i>
Johannes Hämeri Kaupunginkallio johannes91@gmail.com	<i>Viestintä, kaavoitus</i>
Johanna Issakainen Kaupunginkallio johanna.m.issakainen@kolumbus.fi	<i>Tapahtumat</i>
Marja-Liisa Pahalahti Kaupunginkallio marjaliisa.pahalahti@gmail.com	<i>Perinneasiat, kesätyöntekijät</i>
Maija Rissanen Kiulutie 16 040 768 5790 rissanenmaiia1@gmail.com	<i>Tapahtumat</i>
Jan-Olof Stengård Kaupunginkallio 040 558 3610 jan-olof.stengard@kolumbus.fi	<i>Jäsenrekisteri, jakeluvastaava</i>
Anita Lindström 040 592 0274 anita@figurecraft.fi	<i>Rahastonhoitaja</i>

Kotisivut: www.kepky.fi

Yhdistyksen sähköpostiosoite: info@kepky.fi

Facebook: Keski-Espoon Pienkiinteistöyhdistys r.y.

Vuoden 2025 jäsenmaksu on talouden ensimmäiseltä jäseneltä 16 € ja lisäjäseniltä 4 €.

Voit liittyä jäseneksi maksamalla jäsenmaksun tilille FI32 4055 4720 0425 79.

Merkitse viestikenttään jäsentiedot: nimi/nimet, osoite ja sähköpostiosoite